

واژه‌ای مانند صلح سریع‌تر از گلوله جنگی‌ست:

خبرنامه هفتم (۲۰۲۴)

۱۵ فوریه ۲۰۲۴

افق، اریک بولاتوف، شوروی، ۱۹۷۲-۱۹۷۱

دوستان عزیز،

درود از طرف تری کنتیننتال: مؤسسه پژوهش‌های اجتماعی.

در ۲۶ ژانویه، سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) آغاز یک مانور نظامی

گسترده به نام «دفاع پایدار ۲۰۲۴» را اعلام کرد که تا پایان ماه مه ادامه خواهد داشت. بیش از ۹۰۰۰۰۰ سرباز از کشورهای عضو ناتو (و یک کشور شریک، سوئد)، شامل پنجاه واحد نیروی دریایی و بیش از هشتاد مقر هوایی، در سیزده کشور مستقر خواهند شد «تا ظرفیت این ائتلاف را به نمایش بگذارند و پیامی جدی در مورد آمادگی آن برای محافظت از همه متحدان در برابر تهدیدات نوظهور ارسال کنند.» از سی و یک کشور عضو ناتو، شش کشور با روسیه مرز مشترک دارند (فنلاند، استونی، لتونی، لیتوانی، لهستان، و نروژ). این رزمایش ناتو درست زمانی برگزار می‌شود که اتحادیه اروپا اعلام کرده از هم‌اکنون تا سال ۲۰۲۷ به اوکراین ۵۰ میلیارد یورو کمک مالی می‌کند، که در مقایسه با حمایت‌های پیمان آتلانتیک شمالی در دو سال گذشته کاهش یافته است. با کاهش حمایت عمومی از جنگ در اوکراین در کشورهای شمال جهانی، دولت‌ها تصمیم گرفته‌اند از طریق ناتو تنش‌ها را در امتداد مرزهای روسیه افزایش دهند.

۲

به دنبال اعلام رزمایش «دفاع پایدار ۲۰۲۴»، یانس استولتنبرگ دبیرکل ناتو به آمریکا سفر و با لوید آستین وزیر دفاع آمریکا در پنتاگون دیدار کرد. جالب است که دیدگاه‌های منتشرشده آن‌ها ذره‌ای از نگرانی‌های مردم اوکراین را منعکس نمی‌کرد. استولتنبرگ در عوض به نگرانی شمال جهانی در مورد روسیه و چین اشاره کرد و گفت حمایت از اوکراین «سرمایه‌گذاری برای امنیت خودمان است زیرا در صورت پیروزی رئیس‌جمهور پوتین در اوکراین، جهان خطرناک‌تر خواهد شد»، و هشدار داد پیامد این درگیری «همچنین از نزدیک تحت رصد چین است». بنابراین، اوکراینی‌ها و آسایش آن‌ها نیست که اهمیت دارد، بلکه همان‌طور که آستین دو سال قبل در کی‌یف گفت، ضرورت ژئواستراتژیکی برای شمال جهانی با هدف «تضعیف» روسیه

(و به طور ضمنی، چین) مهم است.

به منظور تبیین این منازعه، پیامدهای جهانی آن، و امکان پذیری صلح، ادامه این خبرنامه تقدیم می شود به تفهیم نامه شماره ۱۲ نه به جنگ سرد: جنگ در اوکراین باید پایان یابد.

NO COLD WAR | Briefing N°12

The War in Ukraine Must End

دو سال پیش، در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲، نیروهای روسیه وارد اوکراین شدند. این اقدام آغاز جنگ در اوکراین نبود. در عوض، تسریع روند درگیری ای بود که دست کم به سال ۲۰۱۴ برمی گردد. در آن سال، به دستور ایالات متحده،

دولت جدیدی بر اوکراین تحمیل شد که هدف آن نزدیک‌تر کردن این کشور به اتحادیه اروپا بود. این امر باعث آزار و اذیت مداوم جمعیت روسی‌زبان کشور شد. درگیری به سرعت گسترش یافت و کریمه به صورت دفاکتو بار دیگر بخشی از روسیه شد و منطقه دونباس اوکراین به خط مقدم درگیری بین ملی‌گرایان راست افراطی اوکراینی و روسی‌زبانان تبدیل شد. در ماه مه ۲۰۱۹، رئیس‌جمهور اوکراین، ولودیمیر زلنسکی، روی کار آمد و متعهد شد که به نبرد در دونباس پایان دهد. در عوض، به دلیل فشار ناتو، درگیری شدت گرفت و در نهایت سه سال بعد به مداخله روسیه منجر شد. برای مردم اوکراین، مردم روسیه، و مردم جهان، ضروری است که جنگ متوقف و مسائل از میدان جنگ به میز مذاکره منتقل شود.

فیل، توپو، آلمان، ۲۰۲۱

تأثیر جنگ چه بوده است؟

در هر درگیری، آمار تلفات به موضوع اختلاف تبدیل می‌شود. با این حال، اختلاف کمی بر سر این وجود دارد که بیش از ۵۰۰۰۰۰۰ سرباز اوکراینی و روس در این جنگ کشته یا مجروح شده‌اند، بیش از شش میلیون اوکراینی از کشور فرار کرده‌اند، و بیش از هفت میلیون اوکراینی (از حدود ۴۴ میلیون جمعیت قبل از جنگ) آواره داخلی هستند. اگر جنگ متوقف نشود، ده‌ها

هزار نفر دیگر کشته خواهند شد و میلیون‌ها نفر دیگر آسیب خواهند دید.

بر اساس گزارش بانک جهانی، اقتصاد اوکراین ویران شده و تنها در سال ۲۰۲۲ بیست‌ونه درصد کوچک شده است. تأثیر جنگ به سراسر جهان تسری یافت و باعث شد در ماه اول جنگ قیمت گندم ۲۱ درصد و برخی کودها تا ۴۰ درصد افزایش یابد. کشورهای جنوب جهانی به‌ویژه از افزایش شدید قیمت مواد غذایی و انرژی در بسیاری از مناطق آسیب دیدند، در حالی که اقتصاد اروپا به سمت رکود می‌رود. در کشورهای دیگر، مقادیر نجومی منابع به جنگ تخصیص یافته که در عوض می‌توانست صرف هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی شود. ایالات متحده و اروپا تاکنون بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار برای جنگ هزینه کرده‌اند. در دسامبر ۲۰۲۳، فرمانده نیروهای مسلح اوکراین از لوید آستین، وزیر دفاع ایالات متحده، ۳۵۰ تا ۴۰۰ میلیارد دلار دیگر برای دستیابی به «پیروزی» درخواست کرد.

درواقع، هیچ مقدار پولی منجر به پیروزی نظامی نخواهد شد. مشخص است، به‌ویژه پس از شکست «پاتک» اوکراین، که هیچ تغییر شایان توجهی در آرایش نظامی رخ نداده و چشم‌انداز قابل اعتنایی هم برای چنین تغییری وجود ندارد. ادامهٔ پرداخت چنین هزینه‌های انسانی و اقتصادی هنگامی بی‌هدف خواهد بود.

سکوت-ساور موگلیا، آکسی کریوکوف، روسیه، ۲۰۱۷

۷

چه مسائلی باید حل شود؟

۱. **موضع اوکراین در قبال بلوک‌های نظامی.** در پایان جنگ سرد، اروپا فرصتی برای توسعه اقتصادی مسالمت‌آمیز داشت. یک اقتصاد منسجم و متعادل با توان بالقوه بسیار می‌توانست از طریق کاهش هزینه‌های نظامی و درعین حال ترکیب صنایع تولیدی و خدماتی دارای ارزش افزوده بالایی اروپای غربی با انرژی، مواد خام، کشاورزی، و صنایع مجهز به فناوری بالا مانند صنایع فضایی در اتحاد جماهیر شوروی سابق شکل بگیرد. در شرق آسیا، که بر دوره‌ای از دسته‌بندی‌ها و درگیری‌های جنگ سرد غلبه کرد (همان‌طور که در جنگ‌های کره و در ادامه در ویتنام و هندوچین مشاهده شد)، تمرکز بر توسعه اقتصادی سودآور متقابل و پرهیز از بلوک‌های نظامی و سیاسی باعث شد این منطقه تبدیل به منطقه‌ای با سریع‌ترین رشد

اقتصادی در جهان شود. گواه آن این واقعیت است که از سال ۱۹۹۰، تولید ناخالص داخلی اتحادیه کشورهای جنوب شرقی آسیا بیش از ۴۰۰ درصد رشد کرده است. با این حال، ایالات متحده اصرار داشت که چنین سیاست‌هایی در اروپا دنبال نشود و در عوض، منطقه باید بلوک نظامی ناتورا به اروپای شرقی گسترش دهد و تعهدی را که در زمان اتحاد مجدد آلمان مینی بر عدم پیشرفت ناتو «حتی یک بند انگشت به سمت شرق و به سمت روسیه» داده بود، زیر پا بگذارد. ایالات متحده کاملاً آگاه بود که گسترش ناتو به شدت به تنش با روسیه و در سراسر اروپا دامن می‌زند. از جمله حساسیت‌های ویژه احتمال ورود اوکراین به ناتو یکی این بود که بلوک اتمی را در محدوده تهاجم فوری به مسکو قرار می‌داد. بسیاری از کارشناسان اروپای شرقی و روسیه قویاً و مکرراً توصیه کردند گسترش ناتو متوقف شود. معروف‌ترین آن‌ها، جورج کنان، معمار اصلی سیاست‌های جنگ سرد ایالات متحده، در سال ۱۹۹۷ پیش‌بینی کرد که «گسترش ناتو سرنوشت‌سازترین خطای سیاست آمریکا در کل دوران پس از جنگ سرد خواهد بود». در دسامبر ۲۰۲۱ روسیه توافقنامه‌ای را پیشنهاد کرد که ضمانت می‌کرد اوکراین به عضویت ناتو در نمی‌آید. در مذاکرات مارس ۲۰۲۲، اوکراین با الهام از بند دفاع جمعی ناتو که می‌توانست لهستان، اسرائیل، ترکیه، و کانادا را به‌عنوان ضامن درگیر کند، در ازای ضمانت‌های امنیتی، موضع بی‌طرف اتخاذ کرد. ناتو مستقیماً مانع از این امر شد و به‌واسطه سفر فوری بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا به اوکراین در ماه مه ۲۰۲۲، از پایان سریع جنگ جلوگیری کرد.

۲. موقعیت اقلیت روسی‌زبان در قلمرو دولت اوکراین (چنان‌که در سال ۱۹۹۱ شکل گرفت). سرشماری سال ۲۰۰۱ نشان داد نزدیک به ۳۰

درصد از جمعیت اوکراین زبان روسی را زبان مادری خود می‌دانند. کشورهایی که دارای اقلیت‌های زبانی و قومی بسیار هستند، تنها در صورتی می‌توانند وحدت خود را حفظ کنند که حقوق این اقلیت‌ها رعایت شود. سیاست‌های دولت اوکراین پس از سال ۲۰۱۴، که شامل سرکوب کاربرد رسمی زبان روسی در حوزه‌های متعدد می‌شد، به‌ناگزیر به یک بحران انفجاری در داخل اوکراین منجر می‌شد. همان‌طور که کمیسیون ونیز شورای اروپا، که مطمئناً نمی‌توان آن را به طرفداری از روسیه متهم کرد، اظهار داشت، «قانون فعلی اقلیت‌های ملی از ارائه تضمین‌های کافی برای حمایت از اقلیت‌ها فاصله بسیار دارد... بسیاری مقررات دیگر از ۱۶ ژوئیه ۲۰۱۹ وضع و اجرا شده که استفاده از زبان‌های اقلیت‌ها را محدود می‌کند.» تنها دور راه برای حل این مسئله وجود دارد: یا احیای حقوق کامل زبانی و سایر حقوق اقلیت روسی‌زبان در داخل مرزهای دولت قدیمی اوکراین، یا جدایی این مناطق از اوکراین. این که کدام نتیجه محقق شود موضوع کلیدی مذاکرات خواهد بود. با وجود این، واضح است که هرگونه تلاش برای حفظ اقلیت روسی‌زبان در داخل کشور اوکراین و در عین حال محروم کردن آن‌ها از حقوقشان به نتیجه نخواهد رسید؛ همچنین هیچ تلاشی از سوی روسیه برای تحمیل دولت دیگری بر جمعیت اوکراینی‌زبان غرب و شمال به نتیجه نخواهد رسید.

۹

تمام تلاش‌ها برای حل این مسائل از طریق ابزار نظامی بیهوده خواهد بود و تنها منجر به درد و رنج شدید بیشتر، بیش از همه برای مردم اوکراین خواهد شد. در صورت ادامه جنگ، این واقعیت‌ها به‌طور فزاینده‌ای آشکار می‌شوند – به همین دلیل است که این جنگ باید هرچه سریع‌تر متوقف و مذاکرات آغاز شود.

ماکیس لاس پالماس، محمودو زینگنه، بورکینافاسو، ۲۰۱۵

در سال ۱۹۶۱، ولدیمیر میکولایوویچ سوسیورا، شاعر اهل شوروی، ترانه‌ای در مورد قدرت کلمات نوشت. سوسیورا در سال ۱۸۹۸ در دبالت سیفه (که امروز در دونتسک واقع است) در داخل امپراتوری تزاری به دنیا آمد و به‌عنوان یکی از اعضای حزب کمونیست در کی‌یف در سال ۱۹۶۵ درگذشت. او چندین شعر نوشت که بین عشق میهن‌دوستانه‌اش به اوکراین و تعهدش به شوروی و مبارزهٔ کمونیستی در نوسان بود. مهم‌تر از همه، سوسیورا – که در جنگ جهانی اول در باخموت جنگید و سپس به ارتش سرخ پیوست – جنگ را بسی خوار می‌داشت. او از اهمیت جنگ علیه نازی‌ها آگاه بود، اما – مانند بسیاری از هم‌سلانش – سوگوار تلفات جانی

وحشتناک ناشی از آن جنگ، از جمله ۲۷ میلیون شهروند شوروی شامل ۱۹ میلیون غیرنظامی بود که در نبرد برای شکست دادن ارتش نازی‌ها جان باختند. این مفهوم در شعر زیبای سوسیورا چنین به قالب کلمات درآمد است:

من از قدرت واژه آگاهم.

تیزتر از سرنیزه است

و سریع‌تر از گلوله،

سریع‌تر از هواپیما

...

آه، سلاح شادی: ای واژه!

من به زندگی در کنار تو خو کرده‌ام

تو گلی عاشقی،

سرنیزه‌ای کینه‌ورز.

با مهر،

ویجی